

A fasizmus erkölcsi kérdés

Eörsi Istvánnak sajnós, mint az utóbbi évtizedben oly sokszor, most is igaz van. Ennél is sajnálatosabb, hogy cikke (*A fasizmus mint lelki igény*, május 2.) megjelenése óta immár perdöntő „tárgyi” bizonyosságot szerezhettünk igazáról: a szemünk láttára szüli meg a weimarizálódott magyar demokrácia (egyelőre vérben nem, csak mocsokban) az ő kifejezett fasiszta mozgalommagzatát. A Hajrá, Magyarország!-ban (vagy bármi más néven) ugyanis minden kétséget kizáróan egy igazi ősfasiszta szörnyeteg készül megmérgezni hétköznapijainkat és tönkretenni hazánk jövőjét.

Kérem fasiszta honfitársaimat, ne tiltakozzanak a minősítés ellen! Mozgalmuk mindenben megfelel Umberto Eco 14 pontjának. (Olvassák el! *A mindenkori fasizmus*. Európa Könyvkiadó, 1998.) De nem tilos fasisztának lenni demokráciában! (Persze tudjuk, hogy fasizmusban demokratának lenni nem kellemes.) Szégyellni sem kellene, ha nem tudnánk, hogy minden eddigi fasiszta hatalom előbb vagy utóbb több vagy kevesebb vért ontott. De vegyük ezt történelmi balszerencsének, higgyük el, hogy a Hajrá nem fog eljutni odáig.

Tudjuk, hogy az ősfasizmus iránti igény az emberek egy részében „eredendően” jelen van. Szemben sokak (pl. Dimitrov) állításával, nem(csak) a képzetlen, műveletlen, mágikusan gondolkodó tömegben. A fasizmus vállalása ugyanis elsősorban erkölcsi kérdés! Akiben nem gyökerezik elég mélyen, hogy nem szabad másokkal olyat tenni, amit nem szeretnénk, ha velünk cselekedne valaki más (Jézus Krisztus), illetve hogy a boldogság csak az erényből származhat (E. Kant), az (sok) mindenre rávehető. Pikáns dolog, hogy ezek a kereszténység igazságai, mégis a (keresztény) egyház(ak) szoktak megfélekedni erről, ha (pl. anyagi) érdekei(k) ezt kívánják. Különösen nagy erkölcsi felelősség terheli a Vezért, aki az elmondottakkal tisztában van, de személyes becsvágya és felsőbbrendűségi érzése félretéti vele a keresztény humanizmust.

Következik-e mindebből valami (biztató)? Szerintem igen. Az antifasiszta mozgalomkodás csak hizlalja, erősíti a másik oldalt. Fasiszta honfitársaink nekünk úgysem hinnének. Hisznek viszont a Vezérnek és az Egyház(ak)nak. Talán nem hiú remény abban bízni, hogy a katolikusok között nem mindenki Gyulay Endre, és a reformátusok között is kevés a Hegedűs Loránt. A kampány során még nem volt nyilvánvaló, ami azóta az. Tessenek szépen visszaadni a 30 ezüstöt Orbánéknak, és a miséken, istentiszteleteken a krisztusi tanokat (lásd fentebb) terjeszteni! A Vezért, reméljük, leszerelik NATO- és EU-partnereink.

Haskó László
főiskolai docens